

Riskienhallinta

Vakuutusyhtiöllä tulee olla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmä, joka on riittävän kattava yhtiön toimintaan nähden. Sisäinen valvonta on prosessi, johon kuuluu paitsi vakuutusyhtiön johdon ja muun henkilöstön toteuttama valvonta myös ne yhtiön toimenpiteet, joilla pyritään varmistamaan

- lakien sekä viranomaisten määräysten ja ohjeiden noudattaminen
- hallintoelinten päätösten noudattaminen
- sisäisten määräysten, ohjeiden, suunnitelmien ja menettelytapojen noudattaminen
- tavoitteiden saavuttaminen
- toimintojen tarkoituksenmukaisuus ja tehokkuus
- yhtiön voimavarojen taloudellinen, turvaava ja tehokas käyttö
- toimintaan liittyvien riskien tehokas seuranta
- toiminnan johtamisessa käytettävän taloudellisen ja muun informaation luotettavuus ja oikeellisuus.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa, ja sillä tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien ja siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, rajoittamista ja valvontaa. Vakuutusyhtiöllä tulee olla luotettavat menetelmät riskien mittaamiseksi ja seuraamiseksi. Riskinoton rajoja määriteltäessä otetaan huomioon vakuutusyhtiön riskinkantokyky. Riskienhallinta voi myös ottaa kantaa siihen, rajoitetaanko riskinottoa liaksi niin, että asetettujen tavoitteiden saavuttaminen vaikeutuu. Työeläkevakuuttajien riskienhallinnan keskeisenä tavoitteena on vakuutettujen ja vakuutusentustajien lakisääteisten etujen turvaaminen.

Onnistunut riskienhallinta auttaa organisaatiota tunnistamaan ja analysoimaan riskejä, ja lisäksi se voi auttaa organisaatiota löytämään uusia mahdollisuuksia. Tehokas riskienhallinta on ennakoivaa. Se ei rajoitu menneisiin tapahtumiin vaan pyrkii hahmottelemaan sellaisia tulevaisuuden skenaarioita, jotka toteutuessaan saattaisivat estää yhtiötä saavuttamasta tavoitteitaan. Riskienhallinnassa on siis tärkeää, että yrityksen tavoitteista on selvä käsitys. Mikäli tiettyihin tavoitteisiin liittyvät riskit ovat liian suuria eikä niitä voida pienentää, voi olla tarpeen arvioida tavoitteita uudelleen. Veritas Eläkevakuutuksessa pyritään entistä enemmän kokonaisvaltaiseen riskienhallintaan (Enterprise Risk Management, ERM), jonka tarkoituksena on arvioida kaikkia riskejä ja niiden vuorovaikutusta koordinoitusti. ORSA-ympäristössä (ks. jäljempänä) ERM:n merkitys kasvaa todennäköisesti entisestään sekä sääntelyn että yhtiön talouden näkökulmasta.

Veritas Eläkevakuutuksen suurimmat rahalliset riskit ja mahdollisuudet ovat sijoitustoiminnassa, jossa haasteena on riittävän tuoton saaminen ja samalla turvaavuuden takaaminen. Sijoitusriskien lisäksi muita merkittäviä riskejä ovat

- tietoriskit (tietosuojat, tietoturva)
- liiketoimintariskit (markkinointi, myynti, asiakaspalvelu)
- maineriskit
- avainhenkilöriskit
- sääntelyriskit.

Veritas Eläkevakuutuksen riskienhallinnan periaatteet ja riskienhallintaprosessi

Veritas Eläkevakuutuksen hallituksella on ensisijainen vastuu sisäisen valvonnan riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitus hyväksyy vuosittain yhtiön riskienhallintasuunnitelman. Suunnitelmassa määritetään yhtiön toiminnan kannalta merkittävimmät riskit. Lisäksi vahvistetaan riskien mittausta-, valvonta- ja seurantamenetelmät. Riskit luokitellaan riskienhallintasuunnitelmassa vakuutusteknisiin riskeihin, sijoitustoiminnan riskeihin sekä toiminnallisiin ja muihin riskeihin. Hallituksen alainen sijoitus- ja riskivaliokunta valmistelee sijoitukseen liittyvät asiat hallituksen kokouksissa käsiteltäviksi. Hallitus hyväksyy vuosittain yhtiön varojen sijoittamista koskevan sijoitus-suunnitelman.

Yhtiöllä on myös sijoitusvaliokunta, joka käsittelee sijoituksiin ja sijoitusriskeihin liittyviä periaatteellisia kysymyksiä. Valiokuntaan kuuluu toimitusjohtajan lisäksi edustajat sijoitus-, taloushallinto- ja aktuaaritoiminnoista. Suoraan toimitusjohtajan alaisuudessa toimiva sijoitusjohtaja vastaa varainhoitotoiminnasta.

Hyvää hallintotapaa voidaan pitää osana riskienhallintaprosessia. Hyvän hallinnon tarkoituksena on julkiseen luotettavuuteen liittyvien vahinkoriskien minimointi ja pitkäaikaisten tuottojen turvaaminen. Yhtiöllä on hallituksen vahvistamat sisäpiirisäännöt. Sääntöjen tarkoituksena on huolehtia siitä, että Veritas Eläkevakuutuksen sijoitustoiminnan sisäiset käytännöt edistävät toiminnan avoimuutta ja varmistavat julkisen luotettavuuden.

Yhtiöllä on riskienhallintatoiminto, joka raportoi päämatemaatikolle ja on siten riippumaton operatiivisesta sijoitustoiminnasta (salkunhoito, back office -toiminnot). Riskienhallintatoiminto tunnistaa, analysoi, valvoo ja mittaa yhtiön riskejä ja raportoi niistä sekä kehittää riskienhallinnan periaatteita ja analyysimenetelmiä. Yksikkö vastaa riskien arvioinnista, mukaan lukien sääntelyn edellyttämä sijoitusten riskiluokittelu. Lisäksi se seuraa hallituksen asettamien limiittien käyttöä.

Sijoitusriskeillä on potentiaalisesti suurin suora vaikutus tulokseen ja ne ovat yhtiölle rahallisesti merkittävin riskiluokka. Tämän vuoksi sijoitusriskit edellyttävät jatkuvaa analysointia ja raportointia. Riskienhallintaorganisaatio ja sen tehtävät kuvataan yksityiskohtaisesti riskienhallintasuunnitelmassa.

Yhtiön compliance-toiminnon tavoitteena on varmistaa, että yhtiön toiminnassa noudatetaan voimassa olevia normeja. Toiminto on osa sisäistä valvontaa. Compliance-toiminto varmistaa, että viranomaismääräyksiä ja yhtiön sisäisiä ohjeita noudatetaan. Veritaksen yhtiölakimies toimii Compliance Officerina ja vastaa compliance-toiminnasta compliance-asiantuntijan ja muun organisaation tukemana.

Yhtiöllä on lisäksi sisäinen tarkastaja, jonka päätehtävänä on auttaa turvaamaan yhtiön riskienhallinta-, valvonta- ja hallintoprosessien tehokkuus ja toimivuus asetettujen tavoitteiden ja vahvistettujen toimintamallien mukaisesti. Hallitus vahvistaa sisäisen tarkastuksen suuntaviivat vuosittain laadittavassa tarkastussuunnitelmassa.

Sisäinen tarkastaja raportoi hallitukselle pääsääntöisesti kerran vuodessa ja tarkastusvaliokunnalle neljännesvuosittain. Tarkastusta täydentävät yhtiön päämatemaatikko ja ulkoiset tilintarkastajat omilla havainnoillaan.

Uusien Solvenssi II -sääntöjen mukaan vakuutusyhtiöltä edellytetään säännöllistä kaikkien olennaisten riskien arviointia, josta saatavan riskikuvan perusteella määritetään yhtiön strategiseen suunnitteluhorisonttiin perustuvan ajanjakson mukainen pääomatarve. Tästä arvioinnista käytetään nimitystä ORSA (Own Risk and Solvency Assessment), ja on todennäköistä, että vastaava vaatimus sisällytetään soveltuvin osin työeläkeyhtiöitä koskevaan lainsäädäntöön. ORSA-arviointia ei ole sisällytetty parhaillaan eduskunnan käsittelyssä olevaan työeläkeyhtiöitä koskevaan vakavaraisuuslakiehdotukseen, mutta ORSA-lainsäädännön valmistelun käynnistämistä on suunniteltu siten, että se voisi astua voimaan 1.1.2017 samanaikaisesti uuden vakavaraisuuslain kanssa.

Vakuutusliikkeen riskit

Vakuutustoimintaan liittyviä riskejä ovat erityisesti

- vakavaraisuuden alenemisriski ja sen vaikutus riskinkantokykyyn
- vakuutusyhtiöiden konkurssiyhteisvastuusta johtuva toisen eläkevakuutusyhtiön konkurssiriski
- vakuutuskannan supistumiseen liittyvät riskit
- tietojärjestelmäriskit, inhimilliset virheet ja muut toiminnalliset riskit.

Työeläkejärjestelmä on työntekijöiden osalta (TyEL) osittain rahastoiva. Yrittäjien eläkkeet (YEL) ovat yhteisesti kustannettavia, ja mikäli vakuutusmaksu ei ole riittävä, valtio maksaa erotuksen. Eläkkeet ovat etuusperusteisia eivätkä siten perustu rahastoihin varoihin. Selvitys rajataan tästä eteenpäin TyEL-vakuutusliikkeeseen, koska yhtiöllä ei ole YEL-vakuutuksiin liittyvää omaa riskiä. Pienen TEL- ja YEL-lisävakuutusten kannan vähäisen merkityksen vuoksi niitä ei käsitellä tässä tarkemmin.

Laskuperusteet ovat olleet yhteiset kaikille työeläkeyhtiöille, joten yksittäisen yhtiön riskit liittyvät vakuutuskannan poikkeamiseen keskimääräisestä. Suurimmat riskit liittyvät kuolleisuuteen ja työkyvyttömyyseläkettä koskeviin epävarmuustekijöihin sekä vakuutusmaksujen luottotappioihin. Myös hoitokustannustuottojen riittämättömyyteen voi liittyä riskejä, jos vakuutuskannan hoito aiheuttaa keskimääräistä enemmän kuluja.

Ns. tasoitusmäärä toimii puskurina vakuutusliikkeen tuloksen heilahteluja vastaan. Vastuu on kasvanut vuoden 2014 aikana 116,2 miljoonasta eurosta 124,2 miljoonaan euroon ja on turvaavalla tasolla. Suurin syy kasvuun on työkyvyttömyysliikkeen positiivinen tulos. Työkyvyttömyyseläkemaksua on useamman vuoden ajan pidetty odotettuja eläkemenoja alemmalla tasolla, koska työeläkeyhtiöiden tasoitusmäärät ovat olleet korkealla tasolla. Toteutuneet työkyvyttömyyseläkemenot ovat alittaneet odotukset, minkä vuoksi tasoitusmäärä ei ole pienentynyt odotetussa laajuudessa. Vuonna 2014 ei vakuutusmaksuja alennettu tasoitusmäärän purkamiseksi.

Riskienhallinnallisista syistä tasoitusmäärän kehittymistä seurataan. Lisäksi tehdään arvioita ja selvityksiä sekä sisäiseen että viranomaisten käyttöön.

Omalla vastuulla olevan vakuutusliikkeen lisäksi työeläkeyhtiössä on huomioitava yhteisesti kustannettavat eläkkeet ja niiden rahoittamiseen liittyvät epävarmuustekijät. Liike ei aiheuta yksittäiselle yhtiölle riskejä, koska yhteisesti kustannettavat eläkkeet jaetaan kaikkien työeläkelaitosten kesken. Yhteiset riskit liittyvät eläkemenojen ja TyEL-palkkasumman kehitykseen suhteessa hinnoittelussa käytettyihin oletuksiin. Yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin liittyvä maksun osa asetetaan kyseiset eläkemenot kattavalle tasolle, jolloin riski jää vakuutusmaksun maksajille.

Vuoden 2014 maksutulo oli 470,2 miljoonaa euroa, josta 398,2 miljoonaa euroa muodostui yhteisesti kustannettavien eläkkeiden maksuista. Maksetut eläkkeet ennen korvaustoiminnon liikekuluja jakautuivat siten, että 454,8 miljoonasta eurosta 383,2 miljoonaa euroa oli yhteisesti kustannettavaa. Vastuuvelka oli 2 195,2 miljoonaa euroa, josta 310,3 miljoonaa euroa liittyi yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin. Tiedot yhteisesti kustannettavista eläkkeistä ovat arvioita.

Sijoitustoiminnan riskit

Veritas Eläkevakuutuksen sijoitustoiminnan tavoitteena on sijoittaa varat siten, että eri taloudellisissa skenaarioissa sijoitukset kattavat yhtiön koko vastuuvelan ja että sijoitustuotto pitkällä aikavälillä vastaa vähintään vastuuvelan tuottovaatimusta. Vastuuvelan kattamisessa on otettava huomioon yhtiön vakuutusliikkeen luonne ja lisäksi on huolehdittava vastuuvelan kattamiseen käytettävien varojen turvaavuudesta, tuotosta ja likvidiydestä sekä sijoitusten monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Sijoitustoiminnan riskienhallinnan päätarkoituksena on tunnistaa, analysoida, mitata ja valvoa riskejä, jotka voisivat estää mainittujen tavoitteiden toteutumisen, sekä raportoida näistä riskeistä. Yhtiön hallitus arvioi, rajoittaa ja valvoo riskien toteutumista ja niiden vaikutusta toimitusjohtajan, aktuaariosaston ja sen riskienhallintayksikön sekä sijoitusosaston tukemana. Päivittäinen sijoitustoiminta, riskienhallinta ja sijoitushallinto ovat Veritas Eläkevakuutuksessa organisatorisesti eri johtoryhmän jäsenten alaisuudessa. Näin taataan riskienhallinnan ja raportoinnin riippumattomuus.

Sijoitustoiminnan suurin riski liittyy allokaatioon eli siihen, että omaisuusluokkajakauma ei johda hyväksyttävään tuottoon. Allokaatorisikiä rajoitetaan hallituksen allokaatiolle asettamalla rajoilla ja vakavaraisuuslimiiteillä, joiden tarkoituksena on varmistaa hyväksyttävä vakavaraisuus eri tapahtumakuluissa. Allokaatioprosessissa käytetään optimointimenetelmien lisäksi kvalitatiivisia työkaluja.

Allokaation jälkeen merkittävimmät sijoitusriskilajit ovat

- sijoitusluokkien sisäinen markkinariski (sijoitusten jakauma kussakin sijoitusluokassa; hallitaan mm. kvantitatiivisten riskimittarien limiittien avulla)
- luottoriski (liikkeeseenlaskjariski, vastapuoliriski; hallitaan mm. luottolimiittien avulla)
- likvidiysriski (rahoitusriski, markkinoihin liittyvä likvidiysriski; hallitaan mm. limiittien ja likvidiyslaskelmien avulla)
- toiminnalliset riskit (ihmisten toimintaan liittyvät riskit, ICT-riskit, ulkoiset riskit; hallitaan pääasiassa paikallisesti riskienhallinnan koordinoitujen avulla)
- malliriski (käytetyt mallit ja/tai niiden parametrit eivät kuvaa luotettavasti todellisuutta tai eivät ole tilanteeseen soveltuvia; hallintamenetelmät perustuvat kvantitatiivisten menetelmien ja rahoitusmarkkinoiden teoreettiseen ja käytännölliseen tuntemukseen).

Markkinariski voidaan jakaa

- korkoriskiin (yleiseen korkotasoon liittyvät riskit)
- korkomarginaaliriskiin (luottoinstrumenttien riskipreemioiden vaihteluista johtuva hintariski)
- osakeriskiin (osakkeiden hintariski)

- kiinteistöriskiin (hintariski ja vuokratasoriski)
- valuuttariskiin (hintariski, valuuttasuojariski)
- hyödykeriskeihin (hintariski)
- muihin riskeihin (esim. hedge-rahastojen riskit) sekä
- erityisiin johdannaisriskeihin (esim. gamma, theta, rho, vega).

Riskien hallinnassa käytetään sekä kvalitatiivisia että kvantitatiivisia menetelmiä. Tiettyjä markkinariskejä voidaan hallita johdannaisinstrumenteilla, joita käytetään hallituksen asettamien rajojen puitteissa suojaamaan riskejä eri omaisuusluokissa sekä parantamaan salkun riski-/tuottosuhdetta. Johdannaisten käyttöön liittyy kuitenkin erityisiä riskejä, kuten näiden instrumenttien epälineaarisesta käyttäytymisestä aiheutuvat riskit sekä likvidiysriskit ja vakuuksien käsittelyyn liittyvät toiminnalliset riskit.

Johdannaisriskejä ja vaihtoehtoisten sijoitusten (erityisesti hedge-rahastojen) käyttöön liittyviä riskejä seurataan jatkuvasti. Vaihtoehtoisten sijoitusten salkun riskeille on erityiset hallituksen määräämät rajat.

Jako eri omaisuusluokkiin ja sijoitusten tuotto esitetään tilinpäätöksessä avainlukujen ja analyysien yhteydessä. Seuraava taulukko kuvaa Veritaksen sijoituksia riskilajin mukaan luokiteltuna vuoden 2014 lopussa.

	Perusjakauma				Riskijakauma				Tuotto		Volatiliteetti	
	31.12.2014		31.12.2013		31.12.2014		31.12.2013		2014	2013	(24 kk)	
	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	% ⁸⁾	milj. €	% ⁸⁾	%	%		%
Korkosijoitukset	1 119,4	43,1	1 085,1	44,4	1 119,4	43,1	1 023,8	41,8	5,3	1,5		
Lainasaamiset ¹⁾	15,9	0,6	26,4	1,1	15,9	0,6	26,4	1,1	3,3	2,8		
Joukkovelkakirjalainat	1 037,5	39,9	980,0	40,1	1 037,5	39,9	918,6	37,5	5,9	1,6		2,9
Julkisyhteisöjen joukkovelkakirjalainat	264,8	10,2	234,1	9,6	264,8	10,2	172,7	7,1	6,2	-1,2		
Muiden yhteisöjen joukkovelkakirjalainat	772,8	29,7	745,9	30,5	772,8	29,7	745,9	30,5	5,8	2,4		
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ¹²⁾	66,0	2,5	78,8	3,2	66,0	2,5	78,8	3,2	0,2	0,4		
Osakesijoitukset	893,9	34,4	886,3	36,2	893,9	34,4	886,3	36,2	9,1	16,7		
Noteeratut osakkeet	726,7	28,0	758,4	31,0	726,7	28,0	758,4	31,0	9,0	18,3		7,9
Pääomasijoitukset ³⁾	107,3	4,1	80,4	3,3	107,3	4,1	80,4	3,3	9,1	7,0		
Noteeraamattomat osakkeet ⁴⁾	59,9	2,3	47,5	1,9	59,9	2,3	47,5	1,9	9,9	8,9		
Kiinteistösijoitukset	418,4	16,1	426,9	17,4	418,4	16,1	426,9	17,4	5,7	5,9		
Suorat kiinteistösijoitukset	365,9	14,1	366,1	15,0	365,9	14,1	366,1	15,0	5,5	5,8		
Kiinteistösijoitusrahastot	52,5	2,0	60,8	2,5	52,5	2,0	60,8	2,5	6,7	5,9		
Muut sijoitukset	168,0	6,5	48,4	2,0	168,0	6,5	48,4	2,0	3,2	8,4		4,3
Hedge-rahastosijoitukset ⁵⁾	112,1	4,3	0,0	0,0	112,1	4,3	0,0	0,0	0,5	-5,3		
Muut sijoitukset ⁶⁾	55,9	2,1	48,4	2,0	55,9	2,1	48,4	2,0	4,9	9,8		
Sijoitukset yhteensä	2 599,7	100,0	2 446,6	100,0	2 599,7	100,0	2 385,3	97,5	6,5	7,4		3,1
Johdannaisten vaikutus ⁷⁾					0,0	0,0	61,4	2,5				
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä					2 599,7	100,0	2 446,6	100,0				
Jvk-salkun modifioitu duraatio	4,0											

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää pääoma- ja mezzanine-rahastot

4) Sisältää noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

5) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

6) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

7) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/- Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.

8) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana "Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä" -rivin loppusummaa.

Taulukko on laadittu Työeläkevakuuttajat Tela ry:n suositusten mukaisesti.

Eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain mukaista vakavaraisuuslaskentaa varten sijoitukset luokitellaan viiteen pääryhmään ja kahteenkymmeneen alaryhmään. Ryhmittely perustuu todellisiin taloudellisiin riskeihin. Veritas Eläkevakuutuksen sijoitusten prosentuaalinen jako pääryhmittäin esitetään oheisessa taulukossa.

Sijoitusten jakautuminen vakavaraisuusryhmiin

Ryhmä	31.12.2014	31.12.2013
I	7 %	8 %
II	32 %	32 %
III	16 %	17 %
IV	33 %	35 %
V	12 %	8 %

Eläkelaitoksille kuuluu ns. osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu, joka vähentää tai kasvattaa vastuuvalkaa. Vastuuvelan tuottovaatimuksesta 10 % perustuu eläkelaitosten noteerattujen osakesijoitusten keskimääräiseen tuottoon kehittyneillä markkinoilla. Näin eläkejärjestelmä kantaa noteerattuihin osakkeisiin tehtyjen sijoitusten osalta osakekurssiriskin, joka vastaa 10 prosenttia vastuuvelasta. Yksittäisen eläkelaitoksen riskinä on, että yhtiön noteeratuista osakkeista saamat sijoitustuotot poikkeavat eläkelaitosten keskimääräisestä tuotosta.

Aktuaariosaston riskiyksikkö on kehittänyt CVaR-mittoja ja muita riskityökaluja, joissa pyritään ottamaan huomioon ei-normaalit jakaumat ja joita täydennetään stressitesteillä. CVaR-analyyseiden tulokset raportoidaan säännöllisesti ylimmälle johdolle ja sijoitusosastolle. Analyyseissä arvioidaan myös CVaR-lukuun vaikuttavat riskikontribuutiot, joista merkittävien liittyy noteerattuihin osakkeisiin.

Markkinaliikkeiden vaikutuksia vakavaraisuuspääomaan voidaan havainnollistaa stressitestein. Yhtiön riskienhallintayksikkö tekee stressitestejä, joiden avulla arvioidaan riskejä erityyppisissä taluskenaarioissa. Stressitestit täydentävät rahoitusmatemaattisia riskimalleja ja kvalitatiivisia riskiarvioita.

Seuraava taulukko kuvaa eräiden oletettujen markkinaliikkeiden vaikutusta vakavaraisuuspääomaan ja vakavaraisuusasteeseen (noteerattujen osakkeiden osalta ennen osaketuottosidonnaisesta lisävakuutusvastuusta aiheutuvaa vaikutusta).

Stressitesti 31.12.2014

Omaisuuksiluokka	milj. €	Stressitesti	Vaikutus vakavaraisuuspääomaan (milj. €)	Vaikutus vakavaraisuusasteeseen (%-yksikköä)
Korkosijoitukset	1 119,4	+1 %-yks.	-44	-2,2 %
Noteeratut osakkeet	726,7	-20 %	-105	-5,1 %
Kiinteistösijoitukset	418,4	-10 %	-42	-2,0 %
Valuutta	428,8	-10 %	-43	-2,1 %

Tärkeä osa sijoitusten riskienhallintaa on omaisuusluokkien välinen ja sisäinen hajautus. Sijoituksia ei tule keskittää harvoihin kohteisiin, ja on huolehdittava siitä, ettei sijoitusten arvonnousu ole liiaksi riippuvainen samankaltaisista kausaalista tekijöistä. Osake-, korkoinstrumentti- ja kiinteistösijoituksiin liittyvät riskit hajautetaan maantieteellisesti ja toimialoittain. Taulukoissa kuvataan noteerattujen osakkeiden maantieteellistä hajautusta ja kiinteistösijoitusten jakautumista kiinteistölajeittain.

Noteeratut osakkeet alueittain

	31.12.2014	31.12.2013
Suomi	30 %	33 %
Euroalue (Suomi pois lukien)	30 %	28 %
Muut	40 %	39 %

Kiinteistöt kiinteistölajeittain

	31.12.2014	31.12.2013
Asuinkiinteistöt	13 %	13 %
Toimistokiinteistöt	34 %	34 %
Liikekiinteistöt	45 %	45 %
Teollisuuskiinteistöt	3 %	3 %
Muut	5 %	5 %

Keskittymäriskiä mitataan sijoitusluokkien suurimpien riskialtistumisten mukaan. Korkoriskiä mitataan modifioidulla duraatiolla, joka mittaa korkosalkun herkkyyttä korkotason muutoksille. Veritas Eläkevakuutuksen joukkovelkakirjasalkun modifioitu duraatio oli vuoden 2014 lopussa 4,0 (31.12.2013: 3,5). Korkosijoituksissa duraatoriskiä voi tarkastella kokonaissalkun lisäksi myös maturiteettisektoreittain, kun halutaan saada tarkempi kuva tuottokäyrään liittyvistä riskeistä.

Luottoriskiin liittyvä korkomarginaaliriski (ns. spread-riski) merkitsee sitä, että luottoriskillisen instrumentin arvo laskee luottoriski-preemion noustessa. Tätä riskiä voidaan mitata spread-duraatiolla sekä kokonaissalkun että eri luottoluokkien osalta.

Joukkovelkakirjasalkussa riskeistä merkittävin on luottoriski yhdessä korkorisikin kanssa. Luottoriski voidaan jakaa

- liikkeeseenlaskijariskiin
- vastapuoliriskiin
- tartuntariskiin (luottoriski leviää eri instrumenttien välillä keskinäisriippuvuuksien takia).

Veritas Eläkevakuutus sijoittaa joukkovelkakirjoihin sekä välillisesti rahastojen kautta että suorina sijoituksina. Sijoituskohteiden luottokelpoisuuden mahdollisia muutoksia seurataan jatkuvasti osana luottoriskien hallintaa.

Joukkovelkakirjojen luottokelpoisuusjakauma oli vuoden 2014 (2013) lopussa seuraava:

Joukkovelkakirjojen jakauma luottokelpoisuuden mukaan

	31.12.2014	31.12.2013
AAA	3 %	11 %
AA	17 %	14 %
A	10 %	8 %
BBB	21 %	23 %
Muut	48 %	45 %

Joukkovelkakirjat jakautuivat vuoden lopussa vastapuolityypeittäin seuraavasti:

Joukkovelkakirjojen jakauma vastapuolen mukaan

	31.12.2014	31.12.2013
Valtio ja kunta	25 %	24 %
Yritys	75 %	76 %

Yhtiön maksuvalmiuden suunnittelun lähtökohtana on, että likvidien varojen tarpeen odottamattomia muutoksia säädellään ensisijaisesti rahamarkkinainstrumenteilla. Yhtiö rajoittaa likviditeettiriskejä likvidien sijoitusten vähimmäismääriä koskevilla vaatimuksilla.

Poliittiset riskit liittyivät aiemmin lähinnä sijoituksiin kehittyvillä markkinoilla, mutta nämä riskit ovat tulleet keskeisiksi myös kehittyneillä markkinoilla. Vaikka monet poliittisista riskeistä liittyvät eurooppalaisiin valtioihin, suurimmat riskit liittyvät edelleen kehittyviin markkinoihin. Poliittisten riskien hallinnassa on tärkeää hajauttaa maariskejä ja hoitaa sijoitussalkkua ennakoivalla tavalla. Poliittisiin riskeihin liittyy usein myös maineriskejä.

Muut kuin rahoitusriskit ovat entistä keskeisemmässä asemassa riskienhallinnassa. Sijoitustoiminnan kansainvälistyminen ja vaativa dokumentaatio vaativat mm. juridisten ja sopimusriskien sekä toiminnallisten riskien due diligence -prosessia (juridinen ja operatiivinen due diligence). Lisäksi salkunhoitajan strategiaan voidaan soveltaa strategian due diligence -prosessia.

Hyvä hallintotapa sijoitustoiminnassa

Veritaksen omistajaohjauksen periaatteiden lähtökohtana on, että varat sijoitetaan pitkällä aikavälillä kannattavasti. Osallistumme yhtiökokouksiin ja/tai käymme keskustelemassa yhtiön johdon kanssa valvoaksemme etujamme niissä yhtiöissä, joissa meillä on merkittävä omistusosuus tai joissa omistuksemme on strategisesti merkityksellinen. Muiden yhtiöiden yhtiökokouksiin osallistumme, jos siihen on erityinen syy.

Veritas Eläkevakuutus noudattaa sijoitustoiminnassaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ja toimii vastuullisesti, toisin sanoen yhtiö ottaa sijoituksissaan huomioon paitsi taloudelliset myös yhteisölliset ja ympäristönäkökohdat. Sijoituskohteen tai liikkeeseenlaskijan hyvää hallintotapaa painotetaan tärkeänä seikkana.

Toimimalla vastuullisesti Veritas pyrkii turvaamaan tuotot ja arvonekehityksen pitkällä aikavälillä sekä hallitsemaan maineriskejä. Varoja ei sijoiteta toimintaan, joka on ristiriidassa kansainvälisten ihmisoikeuksien ja perusoikeuksien koskevien sopimusten kanssa. Näitä kriteerejä arvioidaan sijoitusta tehtäessä, Veritaksen omistuksen aikana sekä harkittaessa kohteen myymistä.

Veritas on allekirjoittanut YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet (PRI) ja noudattaa myös Työeläkevakuuttajat TELAn laatimia yhteiskuntavastuullista sijoittamista koskevia periaatteita. Veritas ottaa nämä periaatteet huomioon kaikissa sijoituskohteissaan mukaan lukien valtiolliset toimijat.

Toiminnalliset ja muut riskit

Toiminnallisella riskillä tarkoitetaan riskiä, että puutteelliset tai virheellisesti toimivat sisäiset prosessit, henkilöt, järjestelmät tai ulkoiset tapahtumat aiheuttavat välittömiä tai välillisiä vahinkoja tai tappioita. "Muita riskejä" ovat mm. strategiset riskit, markkinointiin tai myyntiin liittyvät riskit, oikeudelliset riskit, tietoriskit (tietosuojat, tietoturva) sekä sääntelyyn liittyvät riskit ja pandemiariskit.

Riskien toteutumista ehkäistään ylläpitämällä ja kehittämällä järjestelmällisiä työmenetelmiä, järjestelmiä ja asiantuntemusta sekä riskienhallintaprosessia tukevilla varmistustoimenpiteillä. Ennen uusien työmenetelmien käyttöönottoa valmistellaan prosessikuvaukset sisäänrakennettuine varmistuksineen.

Vakuutusyhtiön organisaation ja sisäisen valvonnan järjestämisessä on otettava huomioon toiminnalliset ja muut riskit. Erityisesti seuraavat seikat ovat merkittäviä:

- toimiva hallinto, johtamisjärjestelmä ja raportointi
- tehokas strategiaprosessi
- selkeät vastuualueet ja tarkoin määritellyt valtuudet
- tehokas sisäinen tarkastus ja riskienhallintatoiminto
- avainhenkilöiden riittävät pätevyysvaatimukset.

Organisaatiossa pääsääntönä on, että työtehtävät, päätösvalta ja vastuu jaetaan sopivalla tavalla siten, ettei kukaan hoida asiaa tai toimenpidettä yksin ilman asianmukaista valvontaa läpi koko käsittelyketjun. Veritas Eläkevakuutuksen toiminta perustuu määriteltyihin ydinprosesseihin, joita varten on nimetty prosessivastaavat. Organisaation sisäisiä vastuu- ja toimivaltakysymyksiä selkeyttävät lisäksi koko henkilöstöä koskevat toimenkuvaukset. Sisäinen valvonta on sisällytetty toimen- ja prosessikuvauksiin. Perusajatus on, että jokainen on tietoinen oman vastuualueensa mahdollisista riskeistä ja pyrkii tunnistamaan ja hallitsemaan riskejä kyseistä toimintoa koskevien voimassa olevien ohjeiden mukaisesti.

Tärkeimmät toiminnalliset ja muut riskit kartoitetaan ainakin kerran vuodessa; riskeille on nimetty vastuuhenkilöt. Vastuuhenkilöt arvioivat riskien todennäköisyyksiä, niiden toteutumisen haitallisten vaikutusten merkittävyyttä tavoitteiden saavuttamisen kannalta sekä menetelmiä, joilla riskejä voi hallita. Päivittäinen toiminnallisten ja muiden riskien seuranta tapahtuu yksittäisillä osastoilla, joilla on paras prosessien tuntemus. Riskienhallinta vastaa riskien arvioinnin ja valvonnan koordinoinnista tiiviissä yhteistyössä osastojen ja yhtiön sisäisen tarkastajan kanssa. Jatkuvus- ja valmiussuunnittelua tehdään sekä yhtiössä sisäisesti että yhteistyössä viranomaisten kanssa. Merkittäviä toiminnallisia ja muita riskejä ovat mm.

- asiakaspiiriin liittyvät riskit (asiakaskato, riittämätön uusasiakasmyynti)
- tuotantoon vaikuttavat riskit (vakava tulipalo, järjestelmävirhe)
- institutionaaliseen ympäristöön liittyvät riskit (sääntelyn muutokset).

Operatiivisia ja muita riskejä hallitaan yksityiskohtaisiin prosessikuvauksiin perustuvien suunnitelmien sekä toiminta- ja strategia-suunnitteluun liittyvien riskianalysien avulla. Lisäksi ne otetaan huomioon jatkuvus- ja valmiussuunnittelussa.